

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات تحقیق.....	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۲-۱- بیان مسئله	۳
۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق	۵
۴-۱- اهداف تحقیق	۶
۵-۱- سؤالات تحقیق	۶
۶-۱- روش کلی تحقیق	۷
۷-۱- تعاریف واژگان کلیدی تحقیق	۷
۸-۱- جنبه نوآوری تحقیق	۷
۹-۱- قلمرو تحقیق	۸
۱-۹-۱- قلمرو موضوعی	۸
۲-۹-۱- قلمرو مکانی	۸
۳-۹-۱- قلمرو زمانی	۸
۱۰-۱- چارچوب ساختاری تحقیق	۸
فصل دوم: مبانی تحقیق و مروری بر تحقیقات انجام شده	۹
۱-۲- مقدمه	۱۰
۲-۲- مبانی تئوری یا نظری تحقیق	۱۰
۱-۲-۲- مبانی نظری کانون ادبیات	۱۰
۱-۱-۲-۲- تعریف ادبیات	۱۰
۲-۱-۲-۲- هدف و رسالت ادبیات	۱۱
۳-۱-۲-۲- تقسیم‌بندی ادبیات	۱۱
۴-۱-۲-۲- مطالعات میان‌رشته‌ای	۱۲
۵-۱-۲-۲- زبان مشترک و مفاهیم معماری و ادبیات	۱۲
۱-۲-۲-۲-۱-۵-۱- فضا	۱۲

۱۳	..... حرکت ۲-۵-۱-۲-۲
۱۳	..... فرم یا شکل ۳-۵-۱-۲-۲
۱۳	..... سبک ۴-۵-۱-۲-۲
۱۴	..... ایده ۵-۵-۱-۲-۲
۱۴	..... سلسله مراتب ۶-۵-۱-۲-۲
۱۴	..... ریتم ۷-۵-۱-۲-۲
۱۵	..... جمع بندی مبانی پیرامون ادبیات و معماری ۶-۱-۲-۲
۱۶	..... مبانی نظری رویکرد بینامتنیت ۲-۲-۲
۱۶	..... چستی متن ۱-۲-۲-۲
۱۶	..... بینامتنیت ۲-۲-۲-۲
۱۷	..... نظریه پردازان بینامتنیت ۳-۲-۲-۲
۱۷	..... باختین ۱-۳-۲-۲-۲
۱۷	..... کریستوا ۲-۳-۲-۲-۲
۱۸	..... بارت ۳-۳-۲-۲-۲
۱۹	..... ژنی ۴-۳-۲-۲-۲
۱۹	..... ژنت ۵-۳-۲-۲-۲
۲۱	..... ریفاتر ۵-۳-۲-۲-۲
۲۲	..... بینامتنیت در ایران و غرب ۶-۳-۲-۲-۲
۲۴	..... بینامتنیت یا نقد منابع ۴-۲-۲-۲
۲۴	..... هنر بینامتنیت ۵-۲-۲-۲
۲۵	..... روابط بینامتنی در هنر ۱-۴-۲-۲-۲
۲۵	..... روابط بینامتنی در شعر و تخیل ۲-۴-۲-۲-۲
۲۵	..... روابط بینامتنی در هنرهای غیرادبی ۳-۴-۲-۲-۲
۲۶	..... استراتژی دو-سیستمی در معماری ۵-۲-۲-۲
۲۶	..... مارسل دوشان ۱-۵-۲-۲-۲
۲۶	..... دیوید ساله ۲-۵-۲-۲-۲

۲۶	.....	۳-۵-۲-۲-۲-۲-۲	دیمین هرست
۲۷	.....	۶-۲-۲-۲-۲-۲	استراتژی دو-سیستمی در معماری
۲۷	.....	۱-۶-۲-۲-۲-۲	میس وندروهه
۲۷	.....	۲-۶-۲-۲-۲-۲	جان هیداک
۲۸	.....	۳-۶-۲-۲-۲-۲	پیتر آیزمن
۲۸	.....	۴-۶-۲-۲-۲-۲	دنیل لیسکیند
۲۸	.....	۵-۶-۲-۲-۲-۲	بهرام شیردل
۲۹	.....	۷-۲-۲-۲-۲-۲	بینابین فضای داخل و خارج
۲۹	.....	۱-۷-۲-۲-۲-۲	هیروباهای ژاپنی
۲۹	.....	۲-۷-۲-۲-۲-۲	خانه‌ی ۲/۵
۲۹	.....	۸-۲-۲-۲-۲-۲	جمع‌بندی نمونه‌های دو سیستمی
۳۱	.....	۹-۲-۲-۲-۲-۲	معماری چندصدا
۳۱	.....	۱-۹-۲-۲-۲-۲	چندصدایی و فرآیند طراحی
۳۲	.....	۱۰-۲-۲-۲-۲-۲	نشانه‌های دیداری
۳۲	.....	۱-۱۰-۲-۲-۲-۲	ویژگی مکان و هویت در نظام دیداری
۳۳	.....	۲-۱۰-۲-۲-۲-۲	ویژگی فضا در نظام دیداری
۳۳	.....	۳-۱۰-۲-۲-۲-۲	ویژگی فرم در نظام دیداری
۳۴	.....	۳-۲	پیشینه تحقیق
۳۴	.....	۱-۳-۲	پیشینه تحقیقات انجام شده در ایران
۳۷	.....	۲-۳-۲	پیشینه تحقیقات انجام شده در خارج از کشور
۴۲	.....	۴-۲	مدل مفهومی تحقیق
۴۳	.....		فصل سوم : مواد و روش‌ها
۴۴	.....	۱-۳	مقدمه
۴۴	.....	۲-۳	روش تحقیق
۴۴	.....	۳-۳	جامعه آماری مورد مطالعه
۴۴	.....	۴-۳	روش گردآوری داده‌ها

۴۵	۳-۵- ابزار جمع آوری اطلاعات
۴۵	۳-۶- روش تجزیه و تحلیل
۴۶	۳-۷- روش طراحی
۴۷	فصل چهارم : نتایج
۴۸	۴-۱- مقدمه
۴۸	۴-۲- تحلیل نمونه‌های موردی
۴۸	۴-۲-۱- مرکز هنرهای بصری وکسنر
۵۰	۴-۲-۲- فرهنگسرای نگارستان (موزه‌ی قرآن)
۵۲	۴-۲-۳- مرکز بین‌المللی فرهنگی اصفهان (فرشچیان)
۵۴	۴-۲-۴- خانه هنرمندان ایران
۵۷	۴-۲-۵- شهر فرهنگی گالیسیا
۶۱	۴-۳- ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای کانون ادبیات
۶۱	۴-۳-۱- کلاس‌های درس
۶۲	۴-۳-۲- آتلیه‌های طراحی
۶۳	۴-۳-۳- سایت کامپیوتری
۶۳	۴-۳-۴- اتاق‌های اساتید
۶۶	۴-۳-۵- ضوابط و معیارهای طراحی کتابخانه
۶۹	۴-۳-۶- ضوابط و معیارهای طراحی تالار اجتماعات و سالنهای نمایش
۷۶	۴-۳-۷- ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای اداری
۷۹	۴-۳-۸- ضوابط و معیارهای طراحی فضای نمایشگاهی
۸۲	۴-۳-۹- ضوابط و معیارهای طراحی تریا
۸۴	۴-۳-۱۰- ضوابط و معیارهای طراحی پارکینگ
۸۴	۴-۳-۱۱- ضوابط و معیارهای توالت‌ها و دستشویی‌ها
۸۶	فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری
۸۷	۵-۱- مقدمه
۸۷	۵-۲- آشنایی با مکان اجرای پروژه

۸۷	۱-۲-۵- ویژگی های طبیعی و اقلیمی
۸۷	۲-۲-۵- موقعیت سیاسی و جغرافیایی شهر کرمان
۸۷	۳-۲-۵- شرایط اقلیمی
۸۸	۱-۳-۲-۵- توده های هوای مؤثر بر آب و هوای شهر کرمان
۸۸	۲-۳-۲-۵- بارش
۸۹	۳-۳-۲-۵- باد
۹۰	۴-۳-۲-۵- تابش آفتاب
۹۰	۵-۳-۲-۵- تهویه
۹۱	۳-۵- عوامل محیطی پیرامون و تأثیر آن ها بر طراحی پروژه
۹۱	۱-۳-۵- فرم ساختمان در رابطه با اقلیم کرمان
۹۱	۲-۳-۵- جهت استقرار ساختمان
۹۱	۳-۳-۵- تأثیرات اقلیمی مؤثر در طراحی
۹۲	۴-۳-۵- خصوصیات کالبدی ساختمان ها در اقلیم کرمان
۹۲	۴-۵- تجزیه، تحلیل و آنالیز سایت
۹۲	۱-۴-۵- سایت
۹۳	۲-۴-۵- دلایل انتخاب سایت
۹۴	۳-۴-۵- تحلیل سایت
۹۴	۱-۳-۴-۵- دسترسی ها
۹۶	۲-۳-۴-۵- همجواری های سایت
۹۷	۳-۳-۴-۵- اقلیم سایت
۹۷	۵-۵- برنامه ریزی کالبدی و فیزیکی طرح
۹۸	۱-۱-۵-۵- عرصه پژوهشی (تأمل و ادبیات)
۹۹	۲-۱-۵-۵- عرصه ترویجی-آموزشی
۹۹	۳-۱-۵-۵- عرصه نمایشگاهی
۹۹	۴-۱-۵-۵- عرصه اداری
۹۹	۵-۱-۵-۵- عرصه رفاهی - خدماتی

۹۹	.....	۶-۵-ایده طرح
۹۹	.....	۶-۵-۱-کانسپت
۱۰۰	.....	۶-۵-۲-روند شکل گیری طرح
۱۰۱	.....	منابع

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۱۷.....	جدول ۱-۲-ویژگی‌های بینامتنیت.....
۱۸.....	جدول ۲-۲-نظریه متن بارت.....
۲۰.....	جدول ۳-۲- نظریه خوانش بینامتنی از دیدگاه ژنت.....
۲۱.....	جدول ۴-۲- زیرشاخه‌های فرامتنیت از دیدگاه کاتب.....
۲۱.....	جدول ۵-۲- مضامین مشترک رویکرد فرامتنی از دیدگاه کاتب.....
۲۲.....	جدول ۶-۲- گذار بینامتنیت؛ پیشابینامتنیت و پسابینامتنیت.....
۲۳.....	جدول ۷-۲- محققان نسل دوم بینامتنیت.....
۳۳.....	جدول ۸-۲-ویژگی‌های کلی مکان.....
۳۳.....	جدول ۹-۲-تبدیل تئوری به خط.....
۶۰.....	جدول ۴-۱- جمع‌بندی ویژگی‌های شاخص نمونه موردی‌ها.....
۹۲.....	جدول ۵-۱: خصوصیات کالبدی ساختمان هماهنگ، اقلیم کرمان.....
۹۷.....	جدول ۵-۲-ریزفضاهای نمونه موردی‌ها.....

فهرست تصویرها

صفحه	عنوان
۴۲	تصویر ۱-۲-مدل مفهومی تحقیق (نگارنده).....
۴۹	تصویر ۱-۴-مرکز هنرهای بصری وکسنر (طالبیان و همکاران، ۱۳۹۱: ۵۶-۵۷).....
۵۰	تصویر ۲-۴-پلان مرکز هنرهای بصری وکسنر (طالبیان و همکاران، ۱۳۹۱: ۵۶).....
۵۱	تصویر ۳-۴-فرهنگسرای نگارستان (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۱۲۳).....
۵۱	تصویر ۴-۴-فرهنگسرای نگارستان (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۱۲۷-۱۲۶).....
۵۲	تصویر ۵-۴-پلان فرهنگسرای نگارستان (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۱۲۵).....
۵۳	تصویر ۶-۴-مرکز بین‌المللی فرهنگی اصفهان (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۱۸۸).....
۵۳	تصویر ۷-۴-مرکز بین‌المللی فرهنگی اصفهان (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۱۸۹).....
۵۴	تصویر ۸-۴-پلان مرکز بین‌المللی فرهنگی اصفهان (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۱۸۷).....
۵۵	تصویر ۹-۴-خانه هنرمندان ایران (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۲۹۳).....
۵۶	تصویر ۱۰-۴-پلان خانه هنرمندان ایران (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۲۹۰).....
۵۷	تصویر ۱۱-۴-شهر فرهنگی گالیسیا (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۳۰۴).....
۵۸	تصویر ۱۲-۴-شهر فرهنگی گالیسیا (خانی زاد، ۱۳۹۳: ۳۰۷).....
۵۹	تصویر ۱۳-۴-پلان‌های شهر فرهنگی گالیسیا.....
۶۴	تصویر ۱۴-۴-ضوابط اتاق اساتید (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۶۵	تصویر ۱۵-۴-ضوابط اتاق اساتید (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۶۹	تصویر ۱۶-۴-دیاگرام روابط فضایی کتابخانه (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۶۹	تصویر ۱۷-۴-استانداردهای کتابخانه (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۷۳	تصویر ۱۸-۴-استانداردهای صندلی برای هر فضا (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۷۴	تصویر ۱۹-۴-استانداردهای فاصله صندلی برای هر فضا (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۷۴	تصویر ۲۰-۴-ابعاد و اندازه های استاندارد برای شیب کف سالن (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۷۵	تصویر ۲۱-۴-ضوابط طراحی فضای سالن اجتماعات (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۷۶	تصویر ۲۲-۴-استانداردهای اطاق پروژکتور (نویفرت و نویفرت، ۱۳۸۹).....
۹۴	تصویر ۱-۵-دسترسی های سایت.....

تصویر ۵-۲-تحلیل دسترسی های سایت ۹۵

تصویر ۵-۳-همجواری های های سایت ۹۶

فصل اول: کلیات تحقیق

واژه‌ی ادبیات بسته به اینکه چه کسی آن را به کار ببرد معانی متفاوتی می‌یابد. ادبیات را می‌توان برای اشاره به هر نوع مدرک نمادین مانند تصویر نیز استفاده کرد. به بیان بهتر این اصطلاح را می‌توان برای اشاره به هر نوع مجموعه‌ای از حروف استفاده کرد. ادبیات بازتاب تأثیر عواملی چون اجتماع، طبیعت، مذهب و... در فرد است که به شکلی هنرمندانه در قالب شعر یا نثر بیان می‌شود. اگرچه ادبیات از جوهره روحی مشترک در میان انسان‌ها برخوردار است؛ اما با ورود به هر سرزمینی باور خاصی می‌یابد و در قالب‌ها محیطی، شکل‌های مختلف به خود می‌گیرد. ادبیات تطبیقی با کنار زدن این قالب‌ها در پی یافتن جوهره‌ی اصلی ادبیات انسانی است، تا با شناخت آن بر غنای فکر و اندیشه انسان بی‌افزاید و با نزدیک ساختن فکر و اندیشه، زمینه تفاهم و صلح جهانی را فراهم سازد. ادبیات هر کشور، حاوی ژرف‌ترین مضامین فرهنگی آن کشور است و شاید قوی‌ترین و مهم‌ترین حامل فرهنگ در هر سرزمین، ادبیات آن باشد. ادبیات روایت‌گر حوادث و اتفاقات تاریخی و همچنین بیانگر لطافت و زیبایی فرهنگی هر دوران است. دو رشته‌ی اصلی در ادبیات، متون نثری و متون نظمی یا شعر است، که در کشور ما به غنی‌ترین صورت ممکن از هردوی این اشکال آثاری نفیس و ماندگار وجود دارد. شناخت و درک ادبیات برای مردم هر کشوری از اولویت‌های اصلی سیاست‌گذاری‌های کلان فرهنگی است زیرا که هویت هر جامعه ریشه در فرهنگ دیرینه‌ی آن‌ها دارد و شناخت و آشنایی با فرهنگ کهن این سرزمین برای رسیدن به هدف ارتقا فرهنگی از اوجب واجبات است. خارج از تحولات اجتماعی فرهنگی باید در نظر داشت، که ادبیات در میان هنرها رسانه‌ای است که با استفاده از زبان کلامی به وجود آمده است و معانی از طریق زبان منتقل می‌شوند (راوودراد، ۱۳۸۲).

در باب معماری نیز باید گفت حداقل در این پژوهش فرم تابع فرهنگ و اقتضائات اجتماعی و فلسفی خواهد بود. معماری همچون دیگر هنرها، پیوندی ناگسستنی در سایر رشته‌های هنری دارد. اما در این میان، ادبیات یکی از رشته‌های هنری است که بیشترین پیوند را با معماری دارد. نویسنده در اثر خود به دنبال خلق متن ادبی ماندگار، پویا و خردمندانه است که نزد او کلمات همچون سنگی نتراشیده‌اند که او با ابزاری مانند استعاره، پارادوکس، کنایه، ریم و آهنگ و... از این سنگ‌های سخت و طبیعی، به تندیس زیبا می‌رسد. نویسنده در متن ادبی خویش به خلق فضا دست می‌زند، همان‌گونه که معمار در اثر خود به دنبال خلق فضا است. درک فضا، رساندن پیام و مفهوم فضا و ایجاد احساسی متفاوت که مختص آن فضا است از مشترکات معماری و متن ادبی است. همان‌گونه که نویسنده در کلمات خود بدون استفاده‌ی مستقیم و با بیانی انتزاعی به خلق فضا و انتقال احساس دست می‌زند، معمار نیز همین هدف را دارد، استفاده از ابزار متن ادبی در معماری یکی از راهگشا‌ترین رویکردهای معماری

برای ایجاد فضا و حس فضا است. معمار همچون نویسنده‌ای می‌ماند که با استفاده از نقطه، خط، سطح و حجم همچون کلمات در متن ادبی با ابزاری همچون استعاره، کنایه و.... درست مثل یک نویسنده به بیانی انتزاعی و غنی از فضا دست یابد، بیانی که حاوی پیام‌ها و تفکرات معمار است.

۱-۲- بیان مسئله

توجه به هنرهای هفتگانه از جمله شعر و ادبیات در برآورده کردن نیازهای روحی انسان ضروری و لازم است تا به موجب آن آرامش و ثبات در جامعه برقرار گردد. ایرانیان به دلیل ذوق سرشارشان، شیوه سخن را در شعر فارسی به نهایت زیبایی رسانیده‌اند و شاعرانی چون حافظ، سعدی، مولانا و... سخن نگفته‌اند مگر برای اظهار افکار و معانی به صورتی هنرمندانه و با آهنگی خوش که بر خواننده مؤثر باشد. بنابراین شعر و ادبیات یکی از ذخایر غنی فرهنگ ایرانیان به شمار می‌آید که به منظور شناخت و بهره‌گیری از این گنجینه گرانبها، خلق فضایی با عنوان "کانون ادبیات" به عنوان مرکزی جهت گردآوری، حفظ و اشاعه این میراث ارزشمند فرهنگی و بهره‌گیری از آن در دیگر شاخه‌های هنر از جمله معماری که با زندگی و فرهنگ ملی ما ارتباط تنگاتنگ دارد، لازم و ضروری است. درباره رویکرد مورد نظر می‌توان گفت که اصطلاح بینامتنیت^۱ در طول یک دوران گذار پدید آمد. در اواسط تا اواخر دهه‌ی شصت در فرانسه مناظره داغی بر سر ساختارگرایی در جریان بود، که در نهایت به آنچه بعدتر پس‌اساختارگرایی نام گرفت منجر شد (گراهام، ۱۳۹۰: ۲۵). درباره بینامتنیت به اختصار می‌توان گفت: "هیچ آغازی وجود ندارد، همواره یا تداوم است یا تکرار، همیشه یا دگرگونی است یا تقلید. اما تداوم، تکرار، دگرگونی و تقلید بر چیزی از پیش موجود استوار می‌شوند. بنابراین، تمام آثار دانش‌ها و اندیشه‌ها سابقه و گذشته‌ای دارند. گرچه می‌توان برای هر یک از دانش‌ها بنیان‌گذاری فرض کرد، اما هیچ‌گاه نمی‌توان به انکار نقش پیشینه‌ها و زمینه‌های شناخته‌شده و نشده بر خواست (نامور مطلق، ۱۳۹۷: ۲۴). این اصطلاح در مباحث سینما، نقاشی، موسیقی، معماری، عکاسی و در همه تولیدات فرهنگی و هنری مطرح می‌شود (گراهام، ۱۳۹۰: ۲۴۸).

مهم‌ترین ریشه‌ی زیبایی‌شناسی دریافت متن، بی‌شک کارهای نویسندگان آیین هرمنوتیک مدرن، به‌ویژه آثار هانس گئورگادامر^۲ و پل ریکور^۳ است. نکته مرکزی در هرمنوتیک؛ تأویل^۳ است. آنچه به‌عنوان هرمنوتیک می‌شناسیم، از آثار شلایرماخر^۴ آغاز می‌شود. آثار هنری و متون بی‌شماری وجود دارند که در گذشته پدید آمده‌اند و تا امروز باقی‌مانده‌اند اما مؤلف آن‌ها و نیز شرایط تاریخی فکری دورانی که در آن آفریده شده‌اند، از میان رفته‌اند. در نتیجه،

^۱ Intertextuality

^۲ Hans-Georg Gadamer

^۳ Paul Ricœur

^۴ Friedrich Schleiermacher